

TAULA RODONA I DEBAT

(16:00 – 17:30, participació lliure)

“Com és que tu, tot i conèixer aquestes plantes i agradar-te, les fas servir poc en el dia a dia? Si a nosaltres ja ens passa això, que podem fer perquè les persones que no coneixen aquestes plantes silvestres i varietats tradicionals les comencin a utilitzar?”

En aquesta taula rodona analitzarem quins són els factors que provoquen que avui en dia fins i tot les persones que coneixem les plantes silvestres i varietats agrícoles tradicionals no les utilitzem tant com voldríem en el nostre dia a dia. Es tracta d'un simple problema de temps? És per comoditat? No disposem d'aquestes plantes i per tant no les podem fer servir? Hi ha persones de l'entorn a qui no els agraden? Quan les podem comprar, són massa cares? Aquestes són només algunes de les moltes preguntes que de ben segur sorgiran en aquesta interessant taula rodona. Si som conscients de quins són els factors que ens feren a l'hora d'emprar aquestes plantes, podrem posar fil a l'agulla per definir quines haurien de ser les estratègies a seguir per tal d'eliminar aquestes barreres. Només així serem capaços de transformar l'interès en utilitzar aquestes espècies en una utilització real, i serà aleshores quan (potser sense ser-ne conscients) estarem recuperant el patrimoni cultural i natural que representen, i alhora afavorirem el desenvolupament d'un model agroalimentari més sostenible, la dinamització de l'entorn rural i una alimentació més coherent i saludable.

Els cinc ponents que formaran part de la taula rodona coneixen i estan interessants en l'ús d'aquestes plantes, i alguns d'ells són uns experts en la temàtica, però tanmateix la realitat és que pràcticament cap dels ponents les utilitza de forma habitual en el seu dia a dia. Òbviament les utilitzen molt més que la major part de la població, però es tracta d'un ús ocasional, esporàdic, com és que els passa això?

A partir de les seves experiències personals i professionals, i en definitiva en base a la seva realitat vital, juntament amb les intervencions del públic, analitzarem i debatrem sobre quins són els mecanismes que poden fer possible que l'interès es converteixi en utilització real. Tenint en compte, lògicament, l'organització socioeconòmica actual (que ens agradarà més o menys però és la realitat on la qual vivim la major part de la població), determinarem com seria possible la recuperació dels usos d'aquestes plantes silvestres i varietats tradicionals.

La taula rodona serà conduïda i moderada pel periodista igualadí Jordi Còdol. Ha format part de diversos mitjans de caràcter local i nacional, i actualment treballa a El Punt Avui TV i és membre de l'equip d'AnoiaDiari.

Els cinc ponents participants en la taula rodona són:

- Josep Maria Ninot. Doctor en biologia, investigador i professor titular de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona. Especialitzat en l'estudi de la flora i vegetació tant mediterrània com d'alta muntanya; l'ecologia de comunitats, la ciència del paisatge i la restauració ecològica. Gràcies a la seva tasca docent i investigadora és un gran coneixedor de les plantes i els seus usos (és per exemple, coautor del llibre de referència en identificació botànica "La Flora Manual dels Països Catalans"), i a més a més cal sumar-hi unes arrels pageses al Camp de Tarragona, i una residència actual en un entorn rural del Baix Llobregat. Tanmateix, en Josep Maria Ninot utilitza regularment totes les plantes que coneix?
- Pilar Canyelles Puiggròs, pagesa de tota la vida, treballa a l'explotació agrícola familiar anomenada Cal Callo, a Castellfollit del Boix, on produeixen tot tipus d'hortalisses amb el màxim respecte per l'entorn. Entre tota la família porten els conreus i atenen les parades als diferents mercats, ja que comercialitzen directament els productes produïts, ja sigui directament a l'explotació, en mercats o en algunes botigues i comerços locals. Són per tant productes de proximitat que es cullen unes poques hores abans d'arribar a les mans dels consumidors. Alhora, la Pilar és també venedora a més a més de pagesa, atenent els clients a la parada del mercat i també al supermercat local "Supermas" d'Igualada, un altre punt de comercialització dels seus productes. Amb aquesta doble vessant la Pilar coneix perfectament les plantes útils de l'entorn i les varietats tradicionals del territori; sap què ens pot oferir la terra, i alhora què demanen els consumidors. Però la Pilar cultiva plantes silvestres i varietats tradicionals? En consumeix de forma habitual? Quines són les reaccions dels clients quan els porta alguna d'aquestes espècies o varietats?
- Mandarine Sky, vinguda directament des d'una de les zones més despoblades i remotes de Catalunya, la zona de Tuixent. En aquest entorn rural, allunyat, molt allunyat dels principals centres de comerç i de la vida urbana, l'aprofitament dels recursos que ens ofereix l'entorn és com aquell qui diu indispensable i alhora espontani pel fet de tenir aquests recursos naturals tant a l'abast. La Mandarine no sempre ha estat una experta en aprofitaments etnobotànics, però mica en mica, el contacte diari amb aquestes plantes ha provocat que s'hi converteixi, i aquelles plantes que fa uns anys desconeixia ara s'han convertit en quelcom més que habitual en el seu dia a dia. Però, clar, la Mandarine ho té molt fàcil, viu en un entorn totalment rural, que passaria si ara anés a viure a la ciutat? Podria seguir utilitzant les mateixes plantes que ara recull i que li agraden tant?

- Artur Bòria, membre i impulsor del projecte Cultures Trobades, que treballa per la recuperació i divulgació de la biodiversitat cultivada la comarca de la Noguera. Aquest projecte, nascut l'any 2008 a partir del grup slow food terres de Lleida, i ha dut a terme tasques de documentació, catalogació i recuperació de les varietats locals de la zona i dels seus usos tradicionals associats, donant com a fruit la creació de varietats col·leccions de varietats locals que s'encarreguen de conservar i divulgar, posant-les de nou a disposició dels agricultors. Han recuperat un patrimoni que estava en greu perill de desaparèixer i que ara gràcies a la tasca feta tots podem gaudir i preservar per les futures generacions. També han donat lloc a un ramat de cabra catalana, del qual el mateix Artur és el responsable. L'Artur, que tant ha treballat per la recuperació d'aquestes espècies, varietats i usos, quina impressió deu tenir sobre la possibilitat real de recuperar-los? Què ha passat amb tota la informació recollida, realment algú l'ha tornada a utilitzar? Ell mateix, entre munyida i munyida, segueix utilitzant aquestes espècies i varietats?
- Airy Gras, una jove llicenciada en biologia i investigadora de la Universitat de Barcelona i de l'Institut Botànic. Forma part, juntament amb Ugo D'Ambrosio, Teresa Garnatje, Montse Parada i Joan Vallès, del grup de recerca ETNOBIOFIC (www.etnobioc.cat) dedicat a l'estudi i divulgació de l'etnobotànica dels Països Catalans. Actualment està realitzant la tesis doctoral consistent precisament en l'estudi etnobotànic de la comarca de les Garrigues, d'on és precisament originària. Fruit de les seves converses amb avis, i també de les seves arrels rurals a les Garrigues, és a hores d'ara una gran experta en usos que tradicionalment s'havien donat a les plantes silvestres; coneixent una gran quantitat d'espècies útils i amb moltíssimes aplicacions interessants. Sempre que pot recull aquestes plantes i les utilitza, però moltes vegades no ho fa fàcil perquè a l'asfalt de Barcelona (ciutat on viu actualment) aquestes plantes no hi creixen pas. Com ho ha de fer per poder trobar aquestes plantes? Les pot utilitzar tant com voldria? I quan torna a les Garrigues, fa el mateix que a Barcelona?

DADES D'INTERÈS

- Participació lliure
- Cost: activitat gratuïta
- Activitat inclosa dins l'**Itinerari Jove** de la Jornada Gastronòmica de les Plantes Oblidades.
- Lloc: Sala Polivalent del Casal del Passeig (Passeig Verdaguer, nº 67)

